

Keskeiset toimijat ja kulttuuripoliittinen vaikuttaminen

Sirpa Lahti & Hannu Tolvanen

Toimijat

Kansanmusiikin ja -tanssin alan toimijat voidaan jakaa kolmeen suurempaan kategoriaan, yksityiset toimijat, yhdistykset ja yhteiskunnan rahoituksella toimivat laitokset.

Yksityisten toimijoiden joukko on hajanaisin. Se sisältää muusikot, tanssijat, pedagogit, tuottajat, toimittajat, yhden naisen/miehen yritykset, siis koko alan kirjon toteuttajat. Tähän joukkoon lasketaan myös muut yritykset, jotka käyttävät kansanmusiikkia välillisesti (esim. hoiva-ala, peliteollisuus), eivätkä ole kentällä varsinaisesti merkittäviä toimijoita yrityksen mahdollisesti suuremmasta koosta huolimatta.

Yhdistykset, järjestöt ja osuuskunnat muodostavat alan toimijoiden järjestäytyneen ytimen. KEK on yhdistävä tekijä tässä joukossa. Tähän kategoriaan kuuluvat myös festivaalit, klubit ja muut tapahtumat, jotka useimmiten toimivat yhdistyksen alaisuudessa.

Kolmannen suuremman kategorian muodostavat yhteiskunnan rahoituksella toimivat laitokset. Näihin kuuluvat yliopistot ja korkeakoulut, arkistot ja tutkimuslaitokset sekä Yleisradio. Näiden laitosten toiminnassa kansanmusiikki ja kansantanssi ovat useimmiten vain pienessä roolissa.

NYKYTILANNE

Kansanmusiikin ja kansantanssin alan toimijoita on paljon ja kenttä on hajanainen. Toimijat ovat jakautuneet harrastajiin ja ammattilaisiin ja valtaosa yhdistyksistä ja järjestöistä ajaa harrastajien asioita.

Järjestöjä, kuten KEK:kiä, vaivaa resurssipula, joka heijastuu osaltaan kentän aktiivisuuteen ja vaikuttaa hajanaisuuteen. Toimijoiden resurssit riittävät juuri ja juuri oman toiminnan ylläpitämiseen, eikä työaikaa tai varoja liikene yhdessä kuitenkin tärkeinä pidettävien hankkeiden tai ideoiden eteenpäin viemiseen, näin monet yhdessä ideoidut kehitysajatukset polkevat paikallaan vuodesta toiseen.

Kulttuuripoliittista vaikuttamista ei tee tällä hetkellä määrätietoisesti kukaan tai mikään tahon. Sen vuoksi tällaista visiota/ohjelmaa nimenomaan tarvitaan.

Tällä hetkellä kansanmusiikki ja kansantanssi ovat julkisuuden marginaalissa, erityisesti televisiokanavilla kansanmusiikkia ja kansantanssia kuulee ja näkee hyvin sattumanvaraisesti. Näkymättömyys/kuulumattomuus johtaa helposti kierteeseen, jossa oman alan tulevaisuuteen ei aina uskota niin kuin pitäisi.

HAASTEET

Keskeisten toimijoiden haasteet kohdentuvat erilaisiin resursseihin. Taloudelliset resurssit riippuvat paljon yhteiskunnan tulevaisuuden taloudellisista näkymistä. Haaste tulee olemaan yhteisen näkemyksen luominen siitä, miten pienenevät resurssit alan sisällä suunnataan.

Toisaalta järjestöaktiivien ikääntyessä etenkin pienten järjestöjen toiminnan jatkuminen voi olla vaakalaudalla, jos uusia aktiiveja ei saada mukaan. Tulisi pohtia onko järjestömuotoisuus edelleen tulevaisuudessa oikea toiminnan muoto.

Toimijoiden toimintaan vaikuttaa vahvasti kansanmusiikin ja -tanssin näkyminen/näkymättömyys mediassa. Haasteena on edelleen saada näkyvyyttä enemmän valtamedioissa, mutta myös näkyvyyttä omalle medialle, Kansanmusiikki-lehdelle. Levikkiä tulisi laajentaa ja verkkojulkaisujen määrää pitää lisätä.

Ammattiopintojen pariin hakeutuvien määrä on pysynyt pitkään ainakin Sibelius-Akatemiassa samana. Hakijoiden määrä tulee saada kasvuun.

Koko alaa koskevan kulttuuripoliittisen vaikuttamisen osalta haaste on tällä hetkellä vaikuttamiseen aktiivisesti keskittyvien toimijoiden ja suunnitelmallisuuden puute.

C) Mitkä ovat alan mahdollisuudet aiheenne osalta?

Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat merkittävä osa Suomen kulttuurielämää. Kuitenkin tällä hetkellä alamme on hyvin marginaalisessa asemassa maassamme. Alan merkitys kulttuurisen monimuotoisuuden tärkeänä tekijänä on saatava päättäjien ymmärrykseen.

Toimijoita on paljon ja sen myötä potentiaalia löytyy - jollain tavalla voimia täytyy yhdistää. Yhdessä mahdollisten päällekkäisten toimintojen karsimista yhdistyksistä. Näin toteutetulla roolien selkeyttämisellä voidaan taata toimintojen jatkuvuus resurssien hupertessa.

Kaikki toimijat ovat omalle asialleen omistautuneita, innostuneita harrastajia ja perehtyneitä ammattilaisia. Esimerkiksi taloudelliset kriisit eivät uhkaa perinteen säilymistä, koska se elää niin vahvana. Valtavan monipuolisen osaamisen kanavoiminen ja esille tuominen on mahdollisuus, joka mahdollistaa edelleen tietoisuuden leviämisen kansanmusiikista ja kansantanssista.

Alalle on valmistunut ammattimuusikoita vuodesta 1989 lähes 200 henkeä (Sibelius-Akatemia n. 130, lisäksi Keski-Pohjanmaan ja Joensuun ammattikorkeakoulut, Kokkolan ja Joensuun konservatoriot), toimivamman yhteistyön rakentaminen ”ammattiliittohengessä” mahdollistaa paremman näkyvyyden sekä yhdistää ja aktivoittaa kenttää.

TARVITTAVAT TOIMENPITEET

Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskuksen tulee ottaa entistä vahvempi rooli alan toimijoiden yhdistämisessä. Jäsenjärjestöjen tulee määrätietoisesti sitoutua yhteisiin päämääriin, joita visio tuottaa.

Kansanmusiikin ja kansantanssin alan tulee kehittää yhteistyötä muiden marginaalisempien musiikin ja tanssin alojen kanssa. KEK:in tulee tuottaa materiaalia ja tietoa musiikin- ja tanssin lajien monipuolisuuden merkityksestä hyvinvoinnille.

KEK kerää avukseen neuvottelukunnan, eräänlaisen ”lobbauskerhon”, joka koostuu elinkeinoelämän, politiikan, median ja muiden taiteiden aktiivisten toimijoiden kanssa. Nämä henkilöt tulee pitää tietoisina alan tilasta. Näin voidaan vaikuttaa päätökseen eri puolilla.

KEK:in on keskityttävä tiedottamiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Säännölliset tiedotteet medialle ajankohtaisista ja mielenkiintoisista aiheista kasvattaa tietoisuutta ja luovat aktiivista ja myönteistä julkisuuskuvaa. Näin saadaan myös alan sisälle uutta aktiivisuutta ja luodaan yhteishenkeä.

Kansanmusiikin ja kansantanssin alan yhteisen teeman merkitystä on pohdittava. Olisiko se KEK:in sijaan esimerkiksi Folk-Suomen valittavissa, jotta tapahtumat sitoutuisivat entistä paremmin siihen?

Tavoiteohjelmassa tulee olla suuri tavoite, mutta matkalla täytyy olla pieniä tavoiteaskelmia, jotka konkreettisesti vievät asiaa eteenpäin ja innostavat tekijöitä jatkamaan.

KEK:in tulee laajentaa jäsenkuntaansa, sillä laajemman jäsenkunnan avulla se saa paremman yhteyden entistä sirpaloituvampaan kenttään.

ROHKEA VISIO/TILANNEKUVA – VUOSI 2025

(Tarvitaanko KEK:iä tulevaisuudessa?? - tarvitaan: jäsenyhdistykset ovat enemmän tai vähemmän “yhden asian liikkeitä”)

KEK:in päätehtävänä on yhä koko alan asioiden edistäminen.

Vuonna 2025 KEK on aktiivinen ja tarmokas kulttuuripoliittinen vaikuttaja, jonka kannanottoja seurataan kiinnostuksella. KEK yhdistää joukon aktiivisia toimijoita, jotka kehittävät kansanmusiikin ja kansantanssin kenttää omilla aloillaan.

KEK on yhdistänyt voimansa muiden valtakulttuurin marginaalissa olevien kulttuurinlajien kanssa ja kehittää vaihtoehtoista kulttuuria ja näin rikastaa Suomen kulttuurielämää.

KEK on luonut toimivan vaikutusverkoston yhteiskuntaan. Tämän verkoston piirissä on kulttuurielämän ohella politiikan, talouselämän ja median henkilöitä, jotka omalla panoksellaan parantavat kansanmusiikin ja kansantanssin sekä myös muun vielä vuonna 2015 marginaalisempaan olleen kulttuurin asemaa.

Kansanmusiikin ja kansantanssin alan ammattilaiset ovat järjestäytyneet ja tällä joukkovoimalla ja näkyvyydellä parantavat alan asemaa kulttuurin kentällä.

Kansanmusiikkia ja kansantanssia seurataan aktiivisesti johtavissa ja yleisön parhaiten tavoitavissa viestintävälineissä.

Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat elävä osa suomalaisten arkea ja juhlaa.

LUONNOS